

РУСЛАН

Передплата
на «РУСЛАНА» всього:
з Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на шв року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:
на цілий рік: зі щоденною
вистилкою 7 доларів, або 12
рублів; з вистилкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з вистилкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. по полудни.

Редакція, адміністрація, і
експедиція «Руслана» при
ул. Осолінських ч. II. партер
(Фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовского в пасажі Гав-
мана.

Рукописи вертає ся лише
на попереднє застереженє.

Реклямації неопечатаї в
вільні від порта. — Оголо-
шенє звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесенє по 30 сот.
від стрічки.

»Вирвеш ми очи і дүшу ма вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановкх псалмів М. Шашкевича

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ.

З днем 1. лат. січня 1911. р. пічне наша
часопись виходити в значно розширенім
обсмі. — Передплата буде вносити:

В Австро-Угорщині:

річно 24 К; піврічно 12 К; чвертьрічно
6 К; місячно 2 К.

За границею:

річно з щоденною вистилкою: 7 доларів
або 14 рублів; з дворазовою вистилкою
в тижні 6 доларів або 12 рублів;
з вистилкою що суботи 5 дола-
рів або 10 рублів.

Терпкі „гербатки“ посла Козловского.

(Δ) Водні шляхи, котрих ще нема і
хто знає, чи взагалі коли небудь будуть
переведені, стали для всепольских політків
і тісно з ними звязаних подоляків, вихідною
покришкою, під котрою они скривають
властиві свої само- і честилюбні змаганя.
По таких широких і довгих просторах, яки-
ми в буйній уяві тих політків представля-
ють ся будучі водні шляхи, можна вигідно
плавати і ганяти ся за осягненєм своїх пар-
тийних і личних змагань. На тих водних
шляхах утопив др. Гломбінський кабінет

бар. Бінерта, а діставши подвійну научку
за сей удар, вимірений проти міністра скар-
бу а в дійсности звернений проти кабінету
бар. Бінерта і державних конечностей, по-
квапив ся свою похибку хоч вчасти напра-
вити. Він зробив низкий поклон перед бар.
Бінертом, запевняючи, що не проти него,
але проти д-ра Біліньского був вимірений
удар польского кола, котре не бажає собі
ліпшого міністра-президента, як бар. Бінерт.
Хоч бар. Бінерт може не дуже одушевле-
ний сим примилуванєм керманича польского
кола, то всеж бодай міг тим заспокоїти
ся, що лихо не без добра, отже що дер-
жава дістала легше після відставки кабінету
потрібні їй неминучо конечности, як мо-
гла се осягнути в інших обставинах.

Презесови кола може тому здавати ся,
що тим способом направив також немиле
вражінє, яке було викликане у Корони на-
слідком відмови державних конечностей
польским колом. Однак з одної похибки
впав керманич польского кола в другу, хоч
знає добре, яку велику вагу привязує Корона
до порозуміння поміж Німцями і Чехами, а
через те не тільки до уздоровленя меж-
народних взаємин в Чехах, але і до попра-
ви і уладженя пркляментарних відносин,
котрі так значно зависимі від німецько-че-
ского порозуміння. Др. Гломбінський розпо-
чав чим скорше довірочні гереговори з че-
скими провідниками поза парламентарною
полагодою, щоби се нікому не впало в око,
а коли се таки виявило ся і викликало не-
вдоволенє в німецьких кругах, запевняв він,
що о нічим иншим не було там мови, тільки

о водних шляхах. Презескола не мав впра-
вді на думці вилучувати Німців з будучої
більшости парламентарної, але хотів тим
способом, приєднавши собі Чехів, зробити
відтак Німців більше уступчивими для своїх
змагань.

Однак показує ся, що Чехи не дали
ся так легко зловити на вудочку д-ра Глом-
бінського і вимагають від него, щоби пе-
редовсім наклонив Німців до залишеня
обструкції в ческім соймі і до порозуміння
з Чехами. Се домаганє ческих представни-
ків сходить ся з поглядом бар. Бінерта, котрий
бажає коаліції великих сторонництв парла-
ментарних, однак не на особистих основах, але
на річевих, реальних, бо тільки тим спосо-
бом можна обезпечити успішну законодатну
роботу в держ. раді. На таких основах
можна би отже довести до поправи парлам.
відносин і до утвореня нового кабінету, бо
без німецько-чеського порозуміння се немо-
жливо.

Сей погляд бар. Бінерта на можливість
поправи парлам. відносин і утвореня коалі-
ції на основах порозуміння поміж сторон-
ництвами є зовсім льогічний, однак що до
успіху такого погляду бар. Бінерт помилив
ся, бо у парлам. сторонництв держ. ради
льогіка не є обовязуючим і міродатним за-
коном. Парламентарні сторонництва в своїх
змаганях кермують ся не засадами, але
глядять лише, чи се або то обіцює який
хосен тим сторонництвам або ні. І як раз
в тім треба бачити причини парламентарно-
го розладу і недуги, з якої „народний пар-
лямент“ не може подужати. Як довго пар-

Іван Вазов.

Воевода Славчо.

Оповіданє.

Переклав з болгарської мови Яросл. Паст...

(Дальше).

Славчо зауважав мабуть сю внутрішню бо-
ротьбу у Турка, бо обізвав ся:

— Дозволь мені, то все тобі покажу.

Турок глянув адивовано на него і засьміяв
ся згідно.

— Хитрий ти з біса, джавре проклятий!

Славчо замовк.

— Ти гадаєш, що я такий дурний, щобим
пускав вовка в ліс? Го-го... Ахмет-Ага, то ста-
рий лис.

Дійсно, Ахмет-Ага був старим лисом, та
мимо сего не міг найти способу, щоби тої ночи
дістати ся до пожаданого скарбу без чинної по-
мочи гайдука. Стояв так задуманий, коли нагло
заіскрили ся єго очи, з яких мерехтіли блискав-
ки на гайдука.

— Тільки моя жінка може показати тобі
те місце — відозвав ся нагло Славчо, як коли
би та гадка нечайно зродила ся в єго голові.

— А твоя жінка знає про те?

— Ні!

— Чогож кажеш, що она зможе се зро-
бити?

— Як я їй розповім, то піде з тобою і по-
каже тобі се місце.

— Але зараз тепер, в ночи?

— Так, зараз, покличте єї...

Ахмет-Ага подумав хвилию і знов глянув
зпід зоба на Славчо.

— Чого саме твоя жінка?... Не можеш сего
розказати якому мужчині, якому селянинови,
котрого я велю тобі привести?

— Ні, не хочу.

— Чому не хочеш?

— Завтра заведете мене до Софії, там ме-
не певно повісять. Хочу видіти в останнє мою
жінку.

— А як я не схочу єї закликати?

— То нікому більше нічого не скажу!

— А знаєш, що „мажгал“ готов?

— Роби, як знаєш.

Запіяли другі півні.

— Та ти не в тім битий — сказав про
себе з уданою байдужностию Ага. — Ну, добре.

Вийшов, збудив жандарма, що хронів на
степенях і приказав єму:

— Йди, приведи сюди Славчо жінку, скажи,
що він хоче з нею бачитись.

— А як она не схоче вийти о тій годині?
— запитав жандарм.

— То злови єї за косу і на силу сюди при-
веди, скотино! — крикнув онбаші.

Заптія (жандарм) закинув плащ на рамена
і вийшов. Той гамір розбудив ців, що стали ла-
яти. В цілім селі було тихо.

Чверть години опісля ввійшли дві тїви на
подвірє Недя; великі ворота, поскрипуючи, зачи-
нили ся за ними. Був се жандарм і Велкана. Тихо
завів єї на степені до пивниці і застукав до дзе-
рив, що сейчас відчинили ся. Тоді жандарм впу-
стив Велкану до середини, а сам лишив ся на
сторожи.

Славчо вдивив ся в неї очима повними ви-
жиданя та радости.

— Здорова була, — Велкано — промовив
тихо.

— Славчо, Славчо! Чого я діждала ся, що
тебе ось так бачу. Боже мій, Боже! Ох лишечко
мені безталанній — кликала, ридючи, та за-
ломлювала з відчаю руки.

— Не журись, Велкано, то нічо великого.

— А чого ти мене кликав? — запитала
крізь сльози.

— Щоби тебе побачити, жінко! Може в
останнє..

— Чоловіче, мій чоловіче — хлипала Вел-
кана.

— А що робить Влодко?

— Здоров.

— А тобі як веде ся?

— Не питай про се, Славчо... Яким спосо-
бом они тебе зловили? Які муки придумують
для тебе отсі драби — говорила Велкана, не
звертаючи уваги на Турка.

Турок розумів по болгарськи і хапав кожде
слово сеї сердечної розмови між подружєм.

Підвіс ся і підступив до них.

— Ей, чого ви так розбалакали ся? Славчо,
говори сейчас жінці, що маєш їй сказати. Мені
ніколи прислухувати ся вашим падьканям.

— Велкано, ходи близше — сказав Славчо,
а очи в него засьвітїлись.

Велкана підступила до него та дивила ся
смутно єму в очи. Він впилив зір в єї очи і став
щось шептати. Турок впав знова в злість.

— Ей, джавре, не вільно шептати — гово-
рїть так, щоби і я чув.

лямент. сторонництва не стануть на реальних підвалинах, на справдешних демократичних основах, як довго не позбудуться расової ненависті і не стануть на становищі, що кожній народності треба признати право на житє на національно-політичний і культурний розвиток і поступ, і не будуть змагати на національного порозуміння і мира, так довго не можна сподівати ся поправи парлам. відносин і успішної роботи. Се відносить ся до всіх сторонництв і до всіх політиків. Без національного порозуміння і мира не можливе парламент. міністерство, неможлива поправа парлам. і політ. відносин.

Тимчасом в своїй самолюбности і національній виключности не хотять провідники поль. кола зрозуміти тих простих засад. Презес Гломбінський не вспів ще в погоні за міністерским фотельом засісти на нім, поробивши в тих личних змаганнях доволі похибок, а вже пос. Козловский устроює парламент. „гербатки“, стягає на них передовсім членів Слав. Єдноти, а відтак німецьких політиків. Пос. Козловский нераз своїм упором і личними змаганнями дав ся в знаки керманічам кола і міністерствам, а тепер і для д-ра Гломбінського приготує, в его будучім становищі „терпку гербатку“. Пос. Козловский ставав усе найтвердше проти домагань і потреб руского народа, як і вся подільська і всепольська група. Отже з такої коаліції, яку він підготує, не вийде нічого доброго для руского народа. Будучий керманіч нового міністерства повинен з дотеперішних подій і в державній раді і в ческім та галицькім соймі виробити собі погляд на конечну зміну політичного напрямку, а коли зріло розгляне ся в тих відносинах, то повинен прийти до переконання, що такі відносини на дальше неможливі, що годі руский нарід вилучувати з заповученої основними держ. законами рівноправности, відказувати ему конечних потреб до народного і культурного розвитку, бо се виходить не тільки на превелику шкоду руского народу, але також Галичини і цілої держави. Будучий кабінет повинен отже подбати, щоби самолюбна всепольська політика, котра нехтованем прав руского народа довела до небувалого розятрення межинародного в Галичині, не була міродатною в політиці австрійській, для котрої окликом є і може бути лише: *iustitia fundamentum regnorum!*

Архієрейське посланіє австрійского Епископату.

Австрійский Епископат видав датоване з д. 17. листопада 1910. архієрейське посланіє, котре є вислідом відбутих в листопаді у Відні під проводом Є. Е. кардинала Грushi конференцій всего Епископату. На вступі сего посланія зазначено: „Бачимо вправді з радісним серцем, що по втїх сторонах нашої дорогої вітчизни можуть будити ся наша сьвята християнсько католицька віра, що повсюду процвітає нове релігійне житє, що чимало таких, котрі доси були боязливі і нерішучі, лучать ся знов синівским довірєм і послухом із своєю печаливою матерію, св. кат. Церквою і з обновленою, готовою до жертв ревностю непохитно вступають ся за славу Божу і спасенє своїх душ“. В звязи з тим вказує архієрейське посланіє на засновини численних католицьких товариств майстрів, челядників і робітників і на товариство Пія. „Однак“ сказано дальше посланію, „треба також звернути бачність на великі небезпеки і школи часу“.

До таких зачисляє посланіє незнанє релігії, з котрого випливає безвірність а що найменше релігійна рівнодушність. Товариство „Вільна Школа“ змагає до того, щоби із школи усунути заповучену ще шкільним законом науку релігії і релігійні вправи. Для поборювання сих змагань „Вільної Школи“ звертає посланіє бачність на діяльність католицького шкільного Товариства (Kathol. Schulverein) і на пособлюванє змаганям до засновин католицького університету в Сольногороді. Архієр. посланіє пригадує також рух з окликом „Los von Rom“ і приписує успіхи сего руху недостачі науки релігії. Тимто Епископат поручає бачности Товариство св. Вонифатія, котре ділає проти відступництва.

Найбільшим лихом нинішних часів, зазначає дальше посланіє, є значне розширенє неморальности. Доказом сего є агітація розведених католиків і вказує проти сеї агітації на нерозлучний характер сушржества. Дальше вказує посланіє на розповсюджуванє неморальних писань і картин, розширюваних громадно і виставлюваних в склепових виставах. Прилюдна власть державна передовсім покликана, щоби подала помічну руку для запобіження випливаючих з того небезпек. Є закони для спинення неморальности, але треба їх виконувати. Тимто обовязком вірних католиків є, прилюдно на зборах, вічах і в товариствах а також приватно домагати ся усунення неморальних писань, картин і образів. Посланіє поручає засновини товариства мужчин для заради неморальности, яко справу на часі.

Третім лихом часу вважає посланіє змаганє до независимости, боротьбу проти авторитету і зверхности і проти Церкви. В звязи з тим

пригадує посланіє португальську революцію висловлює ся про се ось як: „Кого не переймає відразою і грозою викликаний найновіший переворот серед страшних насильств і проливу кровя?“ Підкопаню церковного авторитету пособляє особливо модерністичний рух, а хоч в Австрії, сказано дальше в посланію, немогі католики прихилили ся до модерністичного руху, то мимо того не уступила небезпека, „бо пособляє сему рух, який майже всюди проявляє ся в науці. Познакою маловажена церковного авторитету є також відома промова римского посадника Натана з 20. вересня. Архієр. посланіє згадує про протестуюче віче з д. 6. листопада в салі віденської радниці. Також Епископат застерігає ся торжественно проти такого негідного почину римского посадника, а рівночасно висловлює горячо бажанє до привернення того стану, в котрім сьв. Отець мав би заповучену повну і дійсну свободу і независимість.

Наостанку висловлює Епископат заяву преданности сьв. Отцю і Цісарєви.

Допись з Нового Санча.

(Московські скандали на похоронах сьвященника).

(Дальше).

Дописуватель „Голоса народа“ висьміває „достойників і українських попиків“ що закусивши и выпивши, закурили сигары. Сдавало ся, що то не тризна по сьвященнику и не приходській дѣмъ, а простий шинкъ“.

Чи уявляєте собі, читачі, нікчемність і страшну злобу дописувателя, як то він по дявольски уміє підкопати повагу сьвященника, зогидити в очах некритичного читача свого собрата, а приходський дїм назвати шинком! Що собі подумає добродушний Лемко, або хто будь другий, коли буде читати сї слова! Хяба те, що сьвященники-Українці то самі якісь обжори, п'яниці, коршемники. Між тим на похоронах о. Парилонича було сьвященників-народовців може яких 4—5, а останні всі „русского убѣждения“. Тай між тими кількома сьвященниками-Українцями було 2 чи 3 таких, що цілком ані не пють, ані не курять. Отже, чи могло тих двох, чи трох сьвященників зробити з приходстна шинок? А кільканайцять сьвященників з „русского табора“ ані не їло, ані не пило, ані не курило! Справді на таку лож треба хяба чоловіка дуже низької етики.

Треба отже ствердити, що як Богослуженє так і сам похорон і наконєць само приняте в приходскім домі відбуло ся красно, величаво, спокійно, відповідно до хвилі, аж до кінця. По обіді відспівано панахиду. Бже в часі панахиди о. Руссиняк в превеликім своїм гуморі заховував ся при співі згіршаючо. Підносив голос фал-

По сих словах Ахмет-Ага присунув ся і став побіч Велкани.

— Жінко — говорив Славчо тихо, але дрожащим голосом — ти знаєш, де є „Синий Беріг“...

— Знаю, Славчо.

— Добре — обізвав ся вдоволений Ахмет-Ага.

— Над Синим Берегом є велике каміне... Ти его знаєш, там, де ми дїтьми так часто бавили ся?

— Знаю его, Славчо... — відповіла Велкана, здивована тими питаннями, що не мали нічого спільного з їх страшним положенєм.

— Ти їх знаєш добре, ті скали, правда?

— Знаю, Славчо.

— Добре, добре — повторив Ахмет-Ага.

В тій самій хвилі Турок відлетів два кроки в зад і упавши на знак, ударив задом голови об землю. Після сего нечайного лоскоту, спричиненого падаючим тілом, настала тишина. Турок навіть не ворухив ся. Кров джурчіла з голови на діл. Струя крови текла ему з уст.

Велкана скаменїла.

Славчо дрожав на цілім тілі, а его очи кидали громами на жертву. Бо опришок ждав лише, коли Ахмет-Ага наблизить ся до него, щоби зрозуміти, що він шепче з жінкою і задав ему ногою в живіт страшний удар. До сего зібрав він всі свої сили і гнучкість сталевих мязів, цілу енергію роздратованого звіряти, цілу залість за своє упокоренє, цілу месть і розпуку.

Силу удару так обчислив, щоби Турок ані не войкнув. Від доброго вислїду сего удару залежало его житє і освободженє. Турок не видав жадного голосу.

— Велкано, бери его ніж і розріж мої сторони — сказав Славчо жінці.

Сей голос привів жінку до притомности. Она розтяла швидко шнур, що привязував мужа до стїни.

— Пожди, зараз розітну ще ті, що в тебе з заду на руках.

— Не треба — і в сїй хвилі шнур впади, зірвані его надлюдским напруженєм.

Славчо свободний, кинув ся на лежачого Ахмета, вхопив оба его пистолї, встромив їх собі за ремінь, вирвав ніж з рук переляканої Велкани, вбив его Туркови в груди і відчинив двері.

— Зажди, я вийду наперед.

І скочив на степені, щоби собі промостити дорогу. — Жандарм слав закутаний у свій довгий плащ. На відголос кроків пробудив ся і запитав:

— То ти, Ахмет-Аго?

Один удар ятагана із Славча руки замкнув ему на віки уста.

Ворота були заперті. Темно було, хоч око виколи. Славчо завагав ся. — Та за малу хвилику підійшов з жінкою до огорожі, видер ся на кривлю, дав жінці руку, підніс єї і за хвилику були вже обоє на улиці.

В сїй хвилі собаки залаляли, збуджені чи

то останнім зітхненєм умираючого жандарма, чи може лоскотом, як его тіло всувало ся із степенів. Як тільки занюхали сьвіжу кров, розумні звірята стали вити та страшно уїдати. Сейчас обізваło ся ціле село зловіщим лаянем псів, а обора чорбаджія Недя криком та проклятами жандармів.

Минула ніч, як наші утікачі вайшли ся в околиці села Влашко в яругах Старої Планини. Жінка Славча пішла за ним, щоби уїти мести Турків, яка би невідклично на неї спала. Она не була би в силі пересьвідчити їх, що не она убила Ахмета, і дитина навіть додумала би ся, що она допустила ся сего убийства, щоби освободити чоловіка. Тому без надуми утікли разом, не гадаючи про наслідки утечі Велкани. Доперва досьвіта, коли єїлі відпочивати, згадали про се, про що доси не подумали. Велкана пригадала собі дитину і хату, які покинула та лишила їх власній судбі. В Біломелі не мала она ніякої родини, яка би заопікувала ся дитиною і хатою. Тепер огорнув їх обоїх неспокій і тяжкий смуток.

— Що буде з Влодком? Що з хатою? — закликала розпучливо.

— Чорт бери хату — воркнув Славчо та обкрутив свою голову завоєм.

(Дальше буде).

шиво та переразриво, причім уривав, договори-
вав та підштуркував сов. В. Яворського. Но скін-
чилась панахида. Впр. і Всв. о. Митрат Подолин-
ський сказав ще кілька слів про покійного, за-
уважав, що рід Парюловичів, який через 300 літ
служив Г. Богу, тепер гасне з пок. о. деканом
Іваном. Наконєць заявив, що завідателем дека-
нату мушинського іменованій о. Сандович. От-
тець Сандович відповів, що, коли така воля
Преосвященого, то сей тяжкий уряд приймає
та подякував за труд Впр. оо. крилошанам. За-
уважати тут годить ся, що вже в часі сеї подя-
ки о. Сандович, не умів затитуловати о. Ми-
трата і о. крилошанина Зубрицького, чим викли-
кав посеред присутних насмішки. Та закінчи-
лись промови і молитви, а присутні почали вже
працятись. Но зло не спить. Коли вже почали
гості зза столів виходити, о. Гнатишак, підмо-
влений своїми сусідами, сказав: „Прошений отъ
мушинського духовенства прошу еще о голос“.
Утихло. О. Гнатишак почав говорити. Та его
промова була сего рода, що як пише „Голосъ
народа“: „Тутъ случилось что то невѣроятное.
О. Крылошанинъ Подолинскій безъ малѣйшой
причины одобравъ о. Гнатишаку слово, Базьо
Яворскій начавъ ревѣти, якъ ревуть пійки:
„ганьба Гнатишакъ“, а за нимъ вся украинская
дичь „прійшовшая почтати память „незвычайного
праведника“.

Прощу подумати. Так небогато слів, а кіль-
ко тут злови, ложи, зневаги та насмішки і з
живих і з самого покійника. І так дописуватель
сьміє писати: „безъ малѣйшой причины“, між
тим коли о. Гнатишак в своїй непогамованій
зарозумілості в великого „восторга“, що дека-
ном іменовано тепер „человѣка русскихъ убѣж-
девій“, показав „маститымъ достойникамъ“, що
він не остав позаду своєї радикальної преси, бо
зухвало накинув ся в такій святотчній хвилі на
преосв. Ординарият, котрий відбирає мушинь-
ському духовенству его права в справі іменова-
ня деканів, дальше почав глумливо критикувати
нагробне слово Впр. о. крилош. Зубрицького,
впевняючи присутних, що покійник не був ціл-
ком таким „незвычайнимъ праведникомъ“, бо не
поклав ніяких таких заслуг, щоби его аж дека-
ном іменовати, або щоби его відзначувати до-
стоїнством почетного крилошанина, чому мав
дивувати ся навіть бувший муш. декан Впр. о.
Копистяньський зі Снітниці.

(Конецъ буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Кабінет бар. Бінерта в теперішнім складі
явив ся в останнє в посольській палаті 16. с. м.,
а в палаті вельмож д. 20 с. м. В тім складі вже
держ. рада его не побачить. Який буде новий
кабінет, се буде рішене перед скликанєм держ.
ради на зимову сесію. Підчас останнього засіда-
ня посол. палати д. 16. с. м. розійшла ся була
вість, що в міродатних кругах політичних ува-
жають се вже певною справою, покликати на
бар. Бінерта до повного утвореня
кабінету; формального покликания бар. Бі-
нерта, щоби обняв керму нового кабінету, можна
сподівати ся перед новим роком. Парламентарні
провідники сподівають ся, що бар. Бінерт в пер-
шій тижній сїчній розпінчє переговори про утво-
рене коаліційного міністерства. Припускають
они, що бар. Бінерт буде намагати ся вишновити
приказ Корони даний ему при першій імено-
ваню міністром-предсїдником в цісарскім
відручнім письмі з 15. листопада 1908. р.,
в котрім був визваний „продовжувати з не-
меншим зусилєм змагання, скловити парламен-
тарних представників до співдїлання з владою і
зберегти і утрєвалити сим підвалини дотеперіш-
ної системи.

Однак можна сумнівати ся, чи бар. Бінерт
буде намагати ся утворити коаліційний
кабінет, бо відносини теперішні сему не
сприяють, і наказують велику в тім напрямі
здержливість. Ще великі є перепони і по німець-
кім і по чеськім боці. Дві справи вимагають пе-
редовсім скорого рішення: язикове питання
і діяльність чеського сойму. Отже
сі справи будуть в недалеких переговорах бар.
Бінерта з парламєнт. провідниками і в недале-
ких пересправах німецько-чеських творити головну
основу.

„Die Zeit“ промовляє за однорічним роз-
вомом в роді треуга Деї, з оглядом на се, що
межвародні справи між Німцями і Чехами не
дадуть ся там скоро полагодити, щоби вже те

пер можна довести до справдешного парламен-
тарного правительства. Тимто радить сей дне-
вник покликати знов неустанну комісію на оден
рік, щоби за той час довела до німецько-чеського
порозуміння. На сей оден рік малиб Німці зали-
шити обструкцію в чеськім соймі і ухвалити
тимчасовий податковий закон. Колиж би до ро-
ку угодова комісія не всіла довести до порозу-
міння, тоді моглиб Німці дальше вести обструк-
цію, а чеський краввий виділ не мав би подат-
кового закона і опинив би ся знов в такім кри-
тичнім положеню, як тепер. Однорічний розем в
німецько-чеській боротьбі по думці сего дневника
всеж таки підготовив би настрої до порозуміння.

Погляди віденських тижневників на переси-
ленє схожі майже зовсім з нашими, які ми по-
дали в минувшій тиждні в нашім дневнику про
відставку кабінету бар. Бінерта і єї причини.
А іменно Montags-Review, котру свого часу вва-
жали органом д-ра Кербера а тепер вважають її
органом міністра Біліньского, зазначає, що По-
ляки хотїли своїми погрозами розбити німецько-
чеську угоду. Німці і Чехи є найбогатшими наро-
дами в Австрії і не дозволять собі накидати
прав. З надвишок своїх дадуть Полякам, скілько
ім схоче ся, але не дадуть себе приневолити до
покритя потреб Галичини із своїх кишень. Тиж-
дневник сей боронить д-ра Біліньского і доказує,
що не довів до поправи краввих фінансів, бо
не мав спромоги сего зробити, але дав Галичині
50 мільонів. До поль. кола не ходив, бо там вве-
дений д-ром Коритовским тон не відповідав его
цивільзованім навичкам. Наостанку висловлює
погрозу, що не є виключені несподіванки.

Sonn u. Montags-Ztg зазначає, що Поляки
зірвали своїм поступком з дотеперішною політи-
кою, ішлиши становище, котре принесло їм
користи, а тепер вихиснували клопоти правитель-
ства, щоби его пєвалити і приготували удар ви-
мерений проти інтересів держави і Корони. Се
був поступок політичної брутальности, якої не
повстидалоб ся нийкрайнійше стороництво. У
водних каналах, кінчить Sonn- u. Mont. Ztg, по-
тонула волітична роля польско-
го народу в Галичині.

Російскі дневники живо займають ся від-
ставкою міністерства бар. Бінерта. „Новое Вре-
мя“ вказує на се, що бар. Бінерта оманила на-
дія, покладана на угодовість Чехів і на покїрну
вірність Поляків. Чеський клуб і під проводом
д-ра Фідлера не став уступчивим а Поляки зло-
мили свою вірність, тимто мусїло скінчити ся
пересилєнем. Всі австр. сойми в осєні позачиню-
вано задля обструкції, а бар. Бінерт не всів
усунути перепон. Дальше нарікає сей дневник,
що бар. Бінерт переслїдував москвичів в Гали-
чині і на Буковині і не хотів тут навіть призна-
ти московської народности. Его політика в Гали-
чині опирала ся на Українцях і він допоміг у-
країнському парлам. клубови, щоби подав архієп.
Францови Фердинандови пропамятне
письмо про значінє українського народу для
Габсбургської династії. Поляки стали завидливим
оком глядїти на свого ривала поблиско престоло,
бо се не могло бути для них тайною, а ся об-
ставина чимало причинила ся до повалєня бар.
Бінерта Поляками. — Тут очевидно віденський
дописник хотів почванити ся, які то він має да-
лекосяглі відомости, коли навіть знає о тім, що
україн. парлам. клуб писав пропамятне письмо
до наслідника престоло. Si non e vero, e ben
trovato!

Польска народно демократична печать нама-
гає ся katzenjammer викликаний відставкою
кабінету бар. Бінерта закрити бундючним само-
хвалєством всепольских політиків, а хоч не са-
ме становище кола довело до відставки, впевняє
всепольске Slowo, що аж тепер, коли польске
коло поставило ся, відчуло правительство его
силу. Тимчасом, як успіх цілої сесії вельми
марний при так значнім видатку річнім на дер-
жавну раду (4,165,000 К), то ще марнійший успіх
кола, котре позбуло ся своїх міністрів, каналів
не осягнуло, було приневолєне дати правитель-
ству всі держ. конєчности і на останку осьміши-
ло ся непослїдовностю, запевняючи бар. Бінер-
та о своїй прихильности! За Slowo-m polsk.
і Kurjer lwow. потїшає ся тим, що Галичина мо-
же тільки зискати на тім, що не буде мати
польского міністра скарбу.

Державна Рада.

Посольска палата відбула в п'ятницю д. 16.
грудня а палата вельмож дня 20. грудня с. р.
останні засідання і тим закінчила ся осінна
сесія тритижнева. Ухвалєно без трудностей
бюджет. провізорію на три місяці,
а з огляду на се, що угорський сойм ухвалить
продовженє привілею австро-угор. банку, дома-
гав ся міністер скарбу др. Біліньскій, щоби і
тут подумати про сю справу, і не допускати до
утворєня va cu m. На основі ухвали, яка зараз
запала на нараді клубових предсїдників, вносив

міністер скарбу тримісячну провізорію банково-
го привілею, однак палата ухвалила шеститиж-
неву, на що міністер згодив ся. А що пос. па-
лата перед тим уже ухвалила продовженє ре-
гулярміну на оден рік, отже правительство
осягнуло всі потрібні ему державні конєчности,
крім торгового договору з Сербією. Однак і тут
може собі вигідно порадити, бо на основі вторі-
шного закона про повновласть впровадить пра-
вительство з новим роком також сербський дого-
вор в житє.

Коли посольска палата розходила ся пізно-
ю годиною минувшої п'ятницї, послали були пере-
свідчені, що дійде до великих і далекосяглих
змін в парламентарнім складі і в політичнім на-
прямі. Скликанє нової сесії посол. палати буде
зависиме від зложєня нового кабінету і від успіху
німецько-чеських переговорів, отже на всякий
спосіб не перед 15. сїчня.

Новинки.

— Калєндар. В середу: руско-кат.: Патаґія;
римо-кат.: Томаша. — В четвер: руско-кат.:
Непор. Зачатїє; римо-кат.: Зєнова.

— Покин профессорів і молодїни львівских серед-
них шкіл своему Архіпастирови. Сеї недїлі 18. гру-
дня с. р. зїбрала ся в архікатєдральнім храмі св.
Юра вся руска молодїж львівских середних шкіл
під проводом оо. катєхитів і профєсорів. По го-
дині 8. рано тисячі молодїжи заповнили архіка-
тєдру, о год. 8½ прибув Ексц. Митрополит окру-
жений асистюю, а відтак відчитав Службу Божу.
По Службі Божій промовив Ексцєленция до мо-
лодїжи, завзиваючи єї до щирої ідейної праці,
щоби по виходї зі школи всіла і хотїла щиро
працювати на славу Божу і для добра та в хо-
сен свого народу. Гїмназияльний хор під управою
о. катєхита Івана Туркевича гарно відспївав кіль-
ка пісєнь в часі Служби Божої. По Богослужєню
в церкві молодїж заповнила цілий майдан перед
митрополічою палатою і щиро витала Екс. Ми-
трополита, як вертав з церкви до палати. Екс-
цєленция поблагословив учеників з балькону
своєї палати, а коли молодїж розійшла ся, прий-
шли до Ексцєленції з привітом представники Ру-
синів-учителів під проводом директора філії акад.
гїмназії п. Ізидора Громницкого і н. Ілії Кокор-
рудза, заступника директора академічної гїмна-
зії, та всі оо. катєхити львівских середних шкіл.
В імені депутації промовив проф. Ілія Кокор-
рудза та зазначив, що Ексцєленция опікує ся
і дає про розвій і добро нашої Церкви і народу
не лише ту на Русі, але перший з руских вла-
дик підняв ся далекої і тяжкої подорожи за
океан до Америки, щоби особисто пересвідчити
ся про відносини між нашими братами перес-
ленцями, а відтак подбати про їх організацію,
яка спасла би їх від затрати віри і винародовле-
ня. Ексцєленция подякував за щирий привіт, а
відтак розмовляв з присутними про потреби
американських Русинів, про економічні відносини
наших емігрантів в Зєдинєних Державах і Канаді,
та про безпеку скорого винародовленя, позаяк
молоде поколїне скоро виучує ся і майже все дуже
радо говорить англійською мовою.

Зачуваємо, що ширший кружок львівских
Русинів заходить ся коло основаня бурси ім.
митр. Андрея гр. Шептицького, до якої будуть
приймати найбільшю молодїж-синів селяньских
та сиріт по сьвященниках і учителях.

— Церковна торговля „Достаєи“ отирає семи
днями філіяльний склад в Перемишлї (Ринок
ч. 26).

— Ученики рускої гїмназії згуртовані в „Укр.
спортовім кружку гїмназияльнім“ уладили вчєра
вечєром в салї львівского „Сокола“ руханковий
вечєр, в яким було, крім хоральних і сольових
співів, 6 рухових точок, і вступна промова проф.
Б. Вахнянина про значінє руханки для здоровля.
Ученики з I. кл. вивели на сцені дві забави.
Вправи на кївлї були гарно виконані учениками
III. класи. IV. класа (7 учеників) ставила ефек-
товні вежі. Із 4-ох свободних вправ з оборотами,
доволї тяжких, дві перші виїшли бездоганно.
При двох останних не дописала музика і через
то зіпсувало ся гарне вражінє, яке ті вправи
могли викликати. До вправ на поручах стануло
7 найліпших руховиків з кружка „силачів“. Ве-
чєр закїнчено будовою веж на двох драбинах.
Вежі вибрано тяжкі і карколомні, але виконанє
їх виїшло добре. На вечєру було мало публики.
Явили ся численно семінаристки, які учащають
на руханку в „Соколї“. Може був се реванж за
присутність учеників на недавнім руханковім ве-
чєрі семінаристок.

— Арештованє шпїгунів. В Сокальщинї арешто-
вано рєспіциєнта скарбової сторожи Йосифа Сїяка
під замітом шпїгунства. Також увязнено Івана
Рафальского, російского підданого, котрий зно-
сив ся з Сїяком.

— **Стежні листи за гр. Бобринским.** В ч. 272 нашого дневника помістили ми нотатку про те, що черновецька прокуратура стежить за гр. Бобринским і дала наказ арештувати його, коли лише явить ся в Австрії. Нині подаємо переклад сего стежного листу, який містить урядова черновецька газета: „Ч. 34.939/10. Гр. Володимир Бобринский, досить високий і сильно збудований, з округлим і цілком звичайним без аристократичного вигляду лицем, бритий, носить короткий вус, коротко стрижене темно-ясне волосся, з цвікером або з очинцями, маючий 40 до 45 літ, підчас побуту в Сереті був убраний в сірій маринарці в швіцліндри і туристичній сорочці, утік, допустивши ся заколочення публичного спокою після § 65. л. а. зд., позаяк в своїй промові з 20. вересня 1908, котру виголосив в Сереті в „Bierpalast“ в присутності многих людей, старав ся підбурити до ненависти проти особи цесаря, проти єдності цесарства і управи держави. Повідомляє ся проте всі судові і поліційні власти, щоби висше згаданого в хвилі вступлення на австрійську область арештували і приставили до карного краевого суду в Чернівцях. — Ц. к. Краевий Суд карний від. VIII.“

— **Нова руска доцентура на черновецьким університеті.** На правосл. богословським відділі чернов. університету системізовано нову доцентуру з рускою мовою викладною. Є се доцентура катехитики, котре займав доси архимандрит Стефанелі, який викладав по румунськи. З початком слідуемого курсу викладати буде проф. Єремійчук в мові рускій.

— **Арештоване фалшивника баннотів.** В Станіславові арештовано Олексу Юхновича, дяка і цесаря громадского із Славутина, підгаецького повіта, котрий фалшував 20-коронові банкноти за допомогою фотографії. Юхнович самоук і сам научив ся хемії та фотографії. Банкноти мусіли виглядати дуже недокладно, бож штука фотографії не стоїть ще так високо, щоби фотографувати можна було в красках.

— **Страшна катастрофа.** На дорозі між Рісною польською а Рісною рускою їхав гостинцем селянин з жінкою. Коли виминав на против ідучу фіру, зайхав возом на залізничий шлях. В тій хвилі надіхав поїзд з Янова в напрямі до Львова. Локомотива вхопила коні і тягнула яких 20 кроків. Віз розірвало, одного коня вбило, другому поломало ноги, селянина покалічено, а жінка згнула на місці. Іншого селянина, що хотів ратувати нещасних, тяжко покалічила машина.

— **Радикальна партія** радила в останніх двох днях в салі „Рускої Бесіди“ у Львові, в присутності коло сотки своїх партійників зі Львова і з провінції під проводом адв. Даниловича з Бурштина. Др. Трильовский не показав ся на зїзді, але вислав своїх приклонників, котрі остро напали на редактора „Гром. Голосу“ Ос. Назарука (співробітника „Діла“) за те, що „Гром. Голос“ посьмів нарушити авторитет яблонівського отамана. В обороні п. Назарука виступив его редакційний товариш з „Діла“ п. Весоловский. Збори були, як зачуваємо, доволі бурливі.

— **Недозволене средство лічнице.** Намісництво остерігає перед уживанем рекламного фірмою U. Stroop в Wimbledon-London фармацевтичного перетвору „Stroopal“, котрий має служити яко успішне средство лічнице проти рака, хоріб жолудка і утробы, як також яко средство до чищення крови.

— **Стрільнина на двірці.** Перед відїздом поїзду зі станиці в Лодзі замітили агенти охрани в Варшаві на двірці 5 підозрілих людей. Між иншими голосного ватажка Длужевского. Агенти підійшли до него і приказавши піднести руки до гори, хотіли его арештувати. Длужевский виповнив приказ, однак рівночасно значучо закашляв. В тій хвилі дали ся чути вистріли револьверові зі всіх сторін вестібюлю. Се стріляли товариші увязненого, котрий користаючи з замішаня почав утікати. Агент Борковский пігнав ся за ним, та поцілений кількома кулями упав. Хоружний, Михайло Гаврилов, думаючи, що се замішане між рекрутами, з котрими прийшов на дворець, вибіг з II. кл. з обнаженою шаблею до сінній. І его зустріла доля Борковского. Зстрілено також машиніста Розмисловича та подорожного Шварца. Серед страшного переполоху люди клялись на землю, щоби охоронити ся перед кулями. Арештовано 12 осіб.

Оповідки.

— **Руский народний театр в Стрию.** (Саля „Народного Дому“. Початок представлень о год. пів до 7. вечером. Білети продає раніше „Народна Торговля“, а в день вистави від год. 6. вечером каси театру).
В середу дня 21. грудня с. р. „Филі моря і любви“, трагедия в 5. діях Ф. Грільпарцера.
В четвер дня 22. грудня с. р. „Madame Butterfly“ японська опера в 3 відслонах Пуччініого. Гостинний виступ Ф. Лопатинської.

В п'ятницю дня 23. грудня с. р. „Міра Ефрос“ штука Я. Гордіна в 5 діях зі співами.
В неділю дня 25. грудня с. р. „За двома заяцями“ комедия з міщанського життя в 4 діях зі співами і танцями М. Старицкого.
В понеділок дня 26. грудня с. р. „Галка“ опера в 4 діях Ст. Монюшка. Гостинний виступ Ф. Лопатинської.
Ві второк дня 27. грудня с. р. „Вій“ фантастична оперета в 4 діях М. Л. Кропивницького.
— **З Любачева.** Заг. збори „Рускої Бесіди“ відбудуть ся дня 1. січня о 5. годині.
— **Переписка Адміністрації.** Впр. о. Ігн. Попов в Городи. Заплачено всю залеглість і 5 К на 1911. Дакуємо. — Хв. „Руска Бесіда“ в Рогатині. Заплачено по конець 1910. — Впр. о Олек. Базюк в Брємі. На передплату 27 К; решту 13 К передамо Р. Тов-у педаг., між тим 7 К від тамошних робітників.

Наука, штука і література.

— **Ювілейне виданє творів Т. Шевченка** З нагоди 50-літних роковин смерті Шевченка має вийти в Петербурзі повне виданє его творів в російським перекладі М. Славінського, Колтоновского і інших письменників під редакцією М. Славінського.

Телеграми

в дня 20. грудня.

Будапешт. На вчерашнім засіданю сойму правительство внесло начерк закона в справі б-тижневої провізорії спільного банку.

Білгород. Наслідник престола кн. Олександр має заручити ся з російською вел. кн. Татяною Константиновичною.

Лондон До вчєра вибрано послів: 270 лібералів, 272 уніоністів, 43 з партії праці, 73 Редмондовців і 90 Брієнців.

ДО

**АМЕРИКИ
КАНАДИ**

найліпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99.
Ціня переправи кораблем 180 корон.
Уважайте на ч. 99.

ВІДІЗД З ПОРТІВ В ТРИЄСТІ:

Панонія, дня 18. січня 1911.
Ультонія, дня 17. лютого 1911.
Сансонія, дня 4. марця 1911.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найбільші і найвеличавіші пароходи на світі:

Люзітанія, дня: 7/1, 25/1, 18/2 1911.
Мавританія: дня 21/1, 11/2, 4/3 1911.

122(28—?)

Ол. Барвіньский. Историчний огляд засновин Народного Дому у Львові (наоснові жерел). — Ціна 80 сотиків.

Ол. Барвіньский. З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego listk Edw. Gniewosza, szefa sencyjnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Ціна 10 сот.

Гомерово Одиссея, переклад Ніщиньского Байди). Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідія, переклад Сердешного. — Ціна 1 К.

Григорій С. Сноворода. — Ціна 30 с.
Кониський, Непримирена. — 40 с.
Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.
Антін Головатий, Уманця. — 30 с.
Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.
Княгиня 30.

Проф. Ратміров, повість Мордовця. — 40 с
Оржешко, Великий, новела. — 50 с
Иов, переспів П. Ратая. — 1 К.
Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

Телефон 788. — Конто щадниці поштової 25.261.

Товариство взаємних обезпечень

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпеченя будинків, збіжжя і знарядів господарських, від шкідливих під корисними услівями,

числить умірковані премії за обезпеченя,

ліквідує шкоди безпроволочно по жарі,

уділяє обезпеченим членам з річної надвижки звороти.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10%.

Поліси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ощадности, Руска Щадниця і інші каси ощадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати ся на житє в Товаристві взаємних обезпечень в Кракові. Інформації до обезпечень уділяють агенції „Дністра“.

Зголшєня письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де еще не робить инший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 вносять: Фонд резервовий і резерва премій К 2,146.977.—; инші фонди К 594.647.—; разом К 2,781.624.—

Канцелярії Товариства отворені для сторін від год. 8—2.

Розклад залізничних поїздів
важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	10:05
Кракова	7:27	10:10	1:15 B	8:40	2:30
Тарнона	—	—	1:05	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:53	9:30
Черновець	—	—	—	6:35	12:20
Станіславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:21	—	—	—
Ходорова	5:15 Г	—	—	—	—
Стрия	7:28	11:45	4:25	7:41	11:02
Стрия	—	—	—	10:19 D	—
Самбора	8:00	9:58	2:00	—	9:00
Гави рускої	7:32	12:00	—	8:00	—
Яворова	8:15	—	5:00	—	—
Брухович	7:32	1:05 J	1:33 B	8:00	9:25 B
Брухович	7:49 K	1:20	4:10 B	3:26 K	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	—
Вінник	—	—	—	—	12:10
Янова	8:15	1:10 K	5:00	9:26 K	10:07 K
Любіня	8:00	9:38	2:00	9:00	11:40 P
На Підзамче з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:17	10:13
Бродів	7:01	—	2:00	5:17	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	—
Вінник	7:26	—	—	6:29	11:55 A
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:33	—	9:28	—
Вінник	7:10	—	—	6:13	11:39 A
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	4:55	8:25	3:15	6:55	11:15
Кракова	6:04	8:40	3:55	7:45	12:40
Кракова	—	—	2:45	6:04	—
Мшани	—	—	3:30	5:41	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:10	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:35
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:56
Станіславова	—	—	2:52	—	—
Коломиї	—	—	—	5:59	—
Ходорова	—	—	—	8:23 B	—
Стрия	7:30	10:15	1:45	6:50	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:40
Гави рускої	7:34	—	2:30	7:10	11:35 B
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович	6:13	10:05 J	2:35 B	8:38 B	11:35 B
Брухович	7:34	12:25 B	4:24 B	7:10	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Янова	8:20	10:20 K	1:35 H	3:35	6:39 K
Любіня	6:00	9:05	2:15 P	3:40	10:40
З Підзамча с:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:33	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Вінник	—	—	1:30	—	11:35 A
З Личакова до:					
Підгаєць	6:31	—	—	6:50	—
Вінник	—	—	1:49	—	10:54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим другом. — *) Лише в неділі.

A = лише в середі і суботи. — B = від 1:6 до 30/9 щоденно; V = в день перед кождою неділею і святами обох обрядів. — Г = в день по кождій неділі і святах обох обрядів. — Д = від 19/6. до 11/9. в неділі і рим-кат. свята. — З = від 1/6. до 30/9. щоденно. — K = від 1/5. до 30/9. щоденно. — J = від 1/6 до 31/4. щоденно — H = від 1/5. до 11/9. в неділі і рим. кат свята. — P = від 15/5. до 11/9. в неділі і рим кат свята.